

Nro. 20.

A' FELS. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Kedden Martzius 11 - ik napján
1806 - ik esztendőben.

B é c s.

A' néhány napokkal ennekelötte kemény hidegre változott idő tartósabb mint sem reménylhetünk volna. A' múlt héten esett bövséges hó a' következett északi szél által meg keményítettén úgy bé borította a' hegyeket és mezőket, hogy hanemha a' meleg napfény azt meg sűti, vagy a' déli szél meg fuvallya, avagy a' meleg eső széllyel nem mossa, nem egy hamar öltöznek azok fekete szánt magokra, A' hideg nedves időnek kemény hidegre lett változásával, az éltető levegőben is változás történt, az eddig uralkodott nyavalyáknak mérge meg tompúlt, és most már a' mortalitás szinte olly nagy mértékben, mint volt

ennekelötte, a' hóltaknak izámok naponként kissebbedik, úgy hogy most már 40, vagy 45 emberen felül több ritkán költözik egy nap a' más világra.

Az ide való közönséges ispotályban, 1804 esztendőnek December hólnapjában a' férfi rendből 417, az asszonyi rendből 473 betegek maradtak — a' szülő szobákban 107 terhes's gyermek ágyat fekvő személyek és 21 gyermek találtattak; a' bolondok tornyába 170 férfi és 144 asszony. — A' múlt 1805 ik esztendőben 7331 férfi, 6847 asszony betegek — a' szülő szobákba 2112 terhes személyek — a' bolondok tornyába 117 férfi és 94 asszony személyek vétetődtek fel. — A' közönséges ispotályból 6176 férfiak, és 5748 asszonyok; a' szülő szobákból 2084 szülő asszonyok; a' bolondok tornyából 104 férfiak, 70 asszonyok botsattattak ki. — A' szülő házban 1007 férfi, 's 1017 leány gyermekek jöttek e' világra, és 2023 gyermekek botsattattak onnan ki. — A' beteg szobákba 1050 férfi, 's 1048 asszony; a' szülő házban 9 gyermek szülő személy; a' bolondok tornyába 42 férfi 's 32 asszony személyek hóltak meg. — A' múlt 1805-ik esztendő December hólnapjának végén a' beteg szobákban 522 férfi, 's 524 asszony személyek; a' szülő házban 126 szülő személy 22 gyermekkel; a' bolondok tornyában 141 férfiak és 136 asszonyok maradtak.

A' Kerületekbeli betegek eránt tett intézetek szerént, mellyeknél fogva tudniillik a' szegény 's ügye fogyott betegek tulajdon szállásaikon a' Kerületbeli Orvos Doctorok, Seborvosok által ingyen gyógyítatnak, 's ingyen vesznek orvosságot is, és a' bábák is ingyen szolgálnak a' szegény sorsú szülő

személyeknek, 23427 betegek gyógyítottak. Ezek közül 16382 forró - 4021 hosszú, vagy chronicus, 's 3024 külső nyavalyákban voltak. Ezek között 21594 fel gyógyult; 541 gyógyíthatatlan állapotban maradt, 366 az ispotályokba vitetett, 's 437 pedig meg holt.

A' Könyörülő Barátokhoz 2689 beteg vitetett gyógyítás végett, a' kik között 2254 en egészen mentek ki az ispotályból, 311 holt meg, és 124 maradt a' további gyógyítás végett.

Az Ersébet readeu lévő Apáczá Klastromba 495 beteg asszony személy vétetett fel; ezek között 378 gyógyult meg, 75 holt meg, és 52 maradt a' további gyógyítás végett.

A' St. Marx nevezetű polgár ispotályben lévő beteg szobákban 623 beteg személyek voltak, a' kik között 559-en meg gyógyultak, 44-en meg holtak, és 20-an a' további gyógyítás végett ott maradtak.

Az Arestansok ispotályában 1842 betegek gyógyítottak, kik közül 1680 meg gyógyult, 72 meg holt, 's 90 maradt a' tovább való gyógyítás végett. —

A' Zsidók Ispotályában 97 beteg ember gyógyított, kik között 86 meg gyógyult, 8 meg holt, 's 3 maradt a' további gyógyítás végett.

Prágában, a' múlt Februar. 25-ik napján, egy *Fränczel Jósef* nevezetű 104 esztendőös katona halálozott meg, a' ki az Auszriai Armadiánál leg vénebb ember vólt, 's néhány esztendőktől fogva a' Pragai fortificatió sántza mellett káplarságot viselt. — Született Cseh Országnek Bechineri Kerületjében *Krumau* városában 1702-ik esztendőben, katonáskodni kezdett 1723-ik esztendőben az akkor

Wallis most pedig *Kollowrath* nevezetet viselő gyalog regementnél, mellynél 47 ezteendőket töltött el, a' Prágai Fortificatiónál pedig 36 ot. — Már régen meg nyerte az arany medalliat, avagy érdem pénzt, 's avval együtt a' dupla zsoldot. — Egész életében egészséges vólt, és tsak két ezteendővel ez előtt kezdett testében valamely erőlénséget érezni — 72 ezteendős korában házasodott meg másodszor, mindenkor együgyü és mértéktelen életet élt.

Frantzia Ország.

A' Burboniai Házból származott utólsóbb Fr. Királyoknak igen kedves rezidentiájok avagy lakó helyek vólt *Versalia*, Párishoz négy mértföldre fekvő közép szerü de igen szép város. Az ott lévő Királyi várat *XIV. Lajos* Király építette 1661-ik ezteendőben igen nagy költséggel, és nem is vólt ennél szebb Királyi palota e' világon. Az abban tálatott ritkaságoknak nézésekre minden ezteendőben sok külföldi úri személyek utaztak, 's erre nézve maga a' város is nagyon meg épült, 's a' lakosok száma igen meg szaporodott. Néhai *XVI. Lajos* Királynak és familiájának halála után ez a' szép Kir. palota üressen maradván, a' lakosok dolga is alább szállott, számok meg kevesedett, és sok mester ember meg szegényedvén onnan másuva költözött. A' múlt Februariusban deputatiót küldvén *I. Napoleon* Császárhoz a' *Versaliai* lakosok azon esedeztenek, hogy fordítsa kegyelmes szemeit az ő el hagyott ügyökre, és helyheztesse vissza azon városnak régi fényességét. A' Császár következőképen válaszolt nekik, hogy azon királyi várnak meg épitetése nagy summa pénzt kíván, de hogy nagy örömmel

ohajtya azon szempillantatot, mellyben e' világ leg szebb palotájában néhánykor múlatni szerentséje lehet, és alkalmazhatóságot szolgáltatathat az ő forsoknak meg jobbitására.

A' Fr. Cs. udvarnál követséget viselő Prussziai Kir. minister Marquis *Lucchesini*, Januarius vége fele Párisból Berlinbe oly véggel utazott, hogy néhány fontos tárgyakról személyesen beszélhesse a' Királlyal; hanem a' Párisba küldetett Prussziai rendkívül való követ Gróf *Haugwitz* még most is ott vagyon. — Februarius 15-ik napján a' Csász. lakó palotában, az úgy nevezett *Tu-lerien* kastélyba három óráig látalt a' Császárral fel's alá. — A' Piemonti volt herczegségnek *Vercelli* városában négy szekeret árestáltak le az oda való harminzados szolgák, mellyeken Lajos aranyban 214000 liver vólt igen mesterségesen el rejtve. Ezek a' szekerek Turin és Livornó közt hol ide hol amoda mentek azon Frantzia Országból másuva küldetett summa pénznel.

A' Fr. *Monitörnek* 14-ik Februariusi darabja azt beszéli, hogy a' Párisba ment Bavariai Kir. örökös herczeg oda lett érkezése után következő napon magános audientiára ment a' Fr. Császárhoz és Császárnéhoz, épen azon időben, mid'ön a' Császári familia a' Csász. palotának nagy szálájában tartattatott concertre, az az, muzsikás gyűlésre meg jelentenek vélna. Az ott jelenvólt Csász. herczegeknek és herczeg asszonyoknak magok Eő Csász. Felségek mutatták bé a' nevezett Bavariai örökös herczeget, a' ki Febr. 12-ikén valamint a' Csász. herczegeket és herczeg asszonyokat, úgy az Ország fő Cancellariussát is meg látogatta, és a' következő napon azok is meg látogatták őtet.

A' Franczia Császároknak és Császári Familiának, az Ország fő Tisztviselőinek és az érdemes embereknek jövendőbeli temetségekre, a' Sz. Napoleon innépére, és I. Napoleon Császár meg koronáztatásának emlékeztető innepére nézve, a' múlt Febr. 21-ik napján négy. Csász. Rendelést adott ki a' Császár.

Az 1 ső végzése a' Franczia Császároknak és Csász. Familiának temető helyeket és temetségeket tárgyazza. Az eránt ki adott végzés következő tikkelyeket foglal magában:

I. A' Fr. Császároknak temetségekre a' Sz. Dénisi templom szenteltetik. II. Az ezen templomban folytatandó ifeni szolgálatnak gyakorlására egy tiz Canonikusból álló Káptalan fog fel állítani. — III. Ezen Káptalanbeli személyek azok között a' Püspökök között fognak ki választatni, a' kik 60 esztendőn felül valók, és a' kik Püspöki hivataljoknak tovább való folytatására nem elégsek; ezen magános életjekben is azon tisztelet, jussok és jövedelmek leszen, a' mi püspök korokban vólt. — Ennek a' Káptalannak feje a' Fr. Országi Nagy Elemosinarius fog lenni. — IV. A' Sz. Dénisi Templomban 4 kápolna állítatik fel, mellyeknek hármában az első, második és harmadik uralkodó házakból vólt Királyoknak koporsók leszenek le tétetve, a' 4 ik pedig a' Franczia Császároknak temetségekre szenteltetik. — V. Minden Kir. Familia kápolnájában egy egy márvány tábla leszen le tétetve, a' mellyekre azoknak a' Királyoknak neveik metizettetnek fel, a' kik a' Sz. Dénisi templomban fekszenek. — VI. A' mi nagy Elemosinariusunk azon rendeléseket, mellyek azon templomban való szolgálatnak elintézésére

szükségesek leendenek, a' mi jóvá hagyásunk végett, előnkbe fogja terjeszteni.

A' 2-ik Csász.végzés következő tikkelyekből áll: 1. A' Sz. Genevieve templomában az azt fundálónak tzellyához képest, ismét isteni szolgálat fog tartattatni, 's abban a' Páris városa Pátronája a' Sz. Genevieve tiszteltetni. — 2. Az első nemzeti Képviselek gyűlésének meghatározásához képest a' leg főbb méltóságú Tisztviselőknek, az Ország és Korona nagy Tisztjeinek, a' Megtartó Tanáts tagjainak, az Érdem legioban lévő fő Tiszteknek, és a' mi különös végzésünkhöz képest, azoknak az érdemes polgároknak leszen temető helyek, a' kik vagy vitézi pályafutásoknak idejében, vagy a' tudományoknak folytatásában szembentünöképen szolgáltak a' hazának. — 3. A' Frantzia ritkaságoknak Muzeumában letétt koporsók ebben a' templomba vitettefennek által, és választattassanak a' századok szerént különkülön. — 4. A' B. Szüz Temploménál lévő Káptalan négy tagokkal öregbitettefenne, a' kik a' Sz. Genevieve Templomában szolgálni kötelesek leszenek. Ennek a' templomnak gondviselése egy fő papra bizattatik, a' ki a' Canonicusok között fog ki választattatni. Ebben a' templomban Januarius 3-ikán, a' Sz. Genevieve innepén, Augustus 15 ikén a' Sz. Napoleon innep napján, és a' Fr. Concordatának emlékezetes napján, December első vasárnapján, a' mellyen tudniillik az Austerlitzi tsata történt, nagy mise fog mondattatni, és az itt fel jegyzett napokon, ennél egyéb vallásbeli gyakorlás nem fog azon templomban tartattatni.
s. a. t. —

(A' többi következik.)

Batava Respublika.

Noha Hollandiában a' fogadásban való tel-
hetetlenség nints olly mértékben, nem is lehet
a' pénznek szük vólta miatt, mint Angliában:
mindazáltal találkoztak néhányan itt is olyanok,
a' kik 50 aranyért 100 aranyban fogadtak egy-
mással, hogy az Angliai külső dolgokra ügyelő új
minister, még Februarius hónapban meg fogja Fr.
Országot a' békeféleggel kínálni.

Azt a' nem régiben Angliában támadt hirt,
hogy a' *Jó Reménység fokát* (Promontorium Bo-
næ Spei) a' szövetséges Belgáknak leg nevezetesebb
és leg kasznosabb Afrikai Coloniáját a' Brittusok
el foglalták vólva, az Amsterdami közönséges és
magános levelek világosan meg táfollják. —
Ezen Respublika jövedelmét költségeivel öszve
vetvén, igen nagy fogyatkozás tapasztaltatik annak
financiájában. — Ezen folyó 1806 esztendőben
való jövedelme az új taksát is ahoz számlálván,
56 millió forintra megyen, költsége pedig 76 mil-
lióra, következésképen költsége jövedelmét 20 mil-
lióval haladja felül. — Honnan és miképen fogja
a' Kormányzék ezt a' nagy fogyatkozást ki pótol-
ni, által nem látják. —

A' Fr. nagy Armadiával együtt Német Or-
szágban vólta, és *Dümonceau* vezérlésére bizatott
Hollandiai katonaság ezen egész télen a' Rénus
jobb partján marad, és a' Marsal *Augerau* corpu-
sához fog kaptasoltatni.

Ebben a' Respublikában is nagy örömet ger-
jesztett az Angliai Ministeriumban történt változás,
és ez is nagy reménységgel tápláltatik az eránt,
hogy a' Francziák és Anglusok közt való békes-
ség is nem sokára meg fog készülni, sőt ha né-

hány Amsterdami magános tudósításoknak hitelt adni lehet, Londonból egy parlamentair, az az posta hajó küldetett egy Frantzia kikötőhelybe azoknak számokra, a' kik a' békefféges alkudozásokra küldetni fognak, szabad passus leveleket kérni.

Nagy Britannia.

A' Kir. új Ministerium tagjai már mindnyájan hozzá kezdettek hivataljoknak folytatásához, minekutánna Februarius 5 ik és 6 ik napjain kéztsókolásra a' Király eleibe botsátatták, és a' szokott esküvést a' titkos Tanács jelenlétében tették volna. — A' ministerek bé mutatásoknak alkalmatosságával a' Kir. Palotának tornácza mindenkor számos emberrel voltak bé töltve. *Fox* minister eránt leg több figyelmetefféggel viseltett a' néző sokaság, és a' midőn a' Kir. Palotába bé lépett volna, örvendező kiáltásra fakadt ki a' nép. — A' ministeriumnak vólt tagjai most már az oppositióhoz, az az, az antiministerialis részhez tsatolták magokat a' Parlamentumban. Az új Ministeriumba fel vétetett személyeket következő módon classicalta a' Londoni Publicum. A' *Grenville* részén lévők magából *Grenvilléből* és *Lord Spencerből* állanak. — A' *Fox* részére következők állottak: *Erskine*, *Grey*, *Lord Henry - Petty*, *Windham* és *Lord Fitzwilliam*. — Az *Addington* vagy *Lord Sidmouth* részén lévökhöz maga *Addington* és *Lord Ellenborough* számláltatnak — a' *Walésiai herceg* mellé *Lord Moira* hájlott. — Meg válik, így szól az *Evening Post* nevezetű közönséges újság leveleknek egyik darabja, ha leszen e' az új ministerium eránt a' Fr. Császár annyi bizodalommal,

hogy annak eleibe békefféges proiectumot tegyen, vagy annak békefféges proiectumát el fogadja é, avagy nem?

Egy Ryán nevezetű Dublini lakos, a' kinél az Irlandiai Catholicusok gyűlléseiket tartani szokták, *Fox* Urnak ministerségre lett emeltetéséről tudósittatván, nékie levelet irt, mellyben elsőben is új tiztségének viseléséhez sok szerentsét kívánt, annakutánna arra a' nagy hajlandóságra emlékeztette őtet, mellyel az Irlandiai Katolikusok *Fox* ur eránt mindenkor viseltettek, végezetre azon reménységet is ki nyilatkoztatta, mellyel ők táplaltatnak a' felől, hogy az új Ministerium az Irlandiai Katolikusoknak sorsokat meg jobbitani igyekezni fog — *Fox* Minister közönségellen úgy felelt néki, hogy ő az Irlandiai Katolikusokról el nem fog felejtkezni, és hogy ezen levelet több polgár társaival is közölhesse, arra *Ryan* úrnak szabadságot adott.

A' melly reménység a' Londoni Publicumot, sőt egész Anglia Országot *Fox* ministersége eránt táplalta, bé is tellyesedett neminemüképen. Tudniillik ez a' minister az őtet illető hatalommal élni akarván, leg elsőben is olly jelentést küldött az Európai külső udvaroknál lévő Anglus követekhez, hogy ő a' békeffégnék Európában leendő helyre állitását nem tsak szive tellyeségéből ohajtya, hanem eszközleni is igyekezik.

Az Anglia Orzági törvények szerént, a' Parlamentumnak azokat a' tagjait, a' kik Ministerségre emeltetődnek, nemzeti képviselőkké választani nem szabad. *Fox* úr, a' mint tudva van előttünk, ekkorig *Westminsternek* (London városa egyik külső városának) képviselője volt a' Parlamen-

tumban. — Most tehát ennek a' nagy embernek ministerségre lett választatása után, azon város Előjárói ölzve gyűlvén magoknak új képviselőt akartak választani. Mi lön a' dologból, a' vok-soknak többségéhez képest most is Fox urat választották azon hivatalnak folytatására. Ezen választás alkalmatosságával illy fontos beszédet mondott Fox Minister:

„Itt sem helye sem ideje nintsen az Ország dolgainak gondolóra való vételére, és meg vizsgálására. Hogy ennek állapata igen súlyos és kétséges kimenetelű ne legyen, senki sem tagadhatya. — Ezen környűllások közt, több nagy érdemű férfakkal együtt azért vállaltam illy fontos hivatalt magamra, hogy minden tehetségemet a' hazát fenyegető veszedelemnek el háritására fordítsam, fel is vállaltuk e' munkat, de tsak ugyan el nem titkolhattuk, hogy mi attól félünk, hogy azt bé nem tellyesithetjük. — Akárhová fordítsuk szemeinket, sohol sem találunk olly tárgyat, mely kivanságunknak hizelkedne, avagy igyekezetünket lelkesithetné, — Honnyunkban szükséget és felette nyomó terheket szemlélünk, külföldi erányosságunkban, a' melynek folytatása én reám bizatott, az el múltakra nézve semmi vizagztalást, a' jövendőkre nézve semmi reménységet nem találunk. Elég legysen nékem azt mondani, hogy én akármelly állapotba legyek helyhez-tettelve, akár minifter, akár minden hivatal nélkül való, bennem a' szabadság mindenkor barátját, a' meg vesztegetés ellenségét, a' nemzet védelmezőjét találja s. a. t.

Annak a' hirnek, hogy a' Fels. Prussziai Király a' Hannóverai Vál. Fejedelemséget el foglal-

ta, az Eő N. Britanniai Felsége taimerét minden törvényházakról és közönséges épületekről le szedette, az Eő Kir. Felségével és Miniftersivel való levelezést meg tilalmaztatta, a' lett a' következése, hogy minden Angliai kikötő helyekben találtatott Pruffzus hajók le árestáltattak, és hogy a' Balticum tengerbe egy kis hajó sereg fog küldettni, hogy az abban lévő Pruffziai kikötő helyekkel ellenségesképen bánnyon.

Török Birodalom.

Konftántzinápolyból, Februarius 7-ik napján. A' Nagy Vezér és a' *Defterdar*, az az, a' Császári Financziára ügyelő Török minifter ösivevetett vállakkal azon munkálodnak, hogy a' Fényes Porta jövedelmét, a' lakosoknak bátorságát és javát tehetségekhez képest öregbithessék, erkölcsi tulajdonságaikat a' gonoszoknak meg büntetések, 's a' jóknak meg jutalmaztatások által nagyobb tökéletességre vihessék.

Ezen fő tisztviselők eszközölték a' Fényes Portánál azt is, hogy azok az uzsorások, a' kik az életnek és eleséseknek felszedése által drágaságot csinálni igyekeztenek, szoros ráhára vonattatván az életnek és élet arrát alább botsátani kényszerítettek, és azok ellen, a' kik a' fontal és mértékkal sok tsalardtságot vittének végbe, kemény büntetés állitatott fel, melynek az a' jó következése lön, hogy most már igen kevesen tapasztaltatnak olyanok, a' kik e' részben a' tett rendeléseket meg törnék. A' kik azokat meg törik, minden személyválasztás nélkül keményen meg büntetnek.

Az új *Defterdar* egy új financiaie planumot

készített, melly szerént a' Fényes Porta jövedelmei, a' jó gazdálkodás által nagyon öregbitetni, a' jobbágyok pedig a' külömbkülömbféle nyomorgattatások alól egészen fel szabadítani fognak. Ebben a' planumban azt javasollja a' többi közt az új *Defterdar*, hogy a' harminczadoknál történni szokott tsalardtságoknak el tavorzatasára, szükség leszen az azon hivatalnál lévő személyeknek fizetéseket meg szaporítani.

A' Reis Effendi, avagy a' külső dolgokra ügyelő Török Minister minden Fényes Portánál lévő külföldi Ministereknél olly jelentést tétetett, hogy a' Török Országi szabad és semmi határok közzé nem szorittatott kereskedésnek gyakorlására ennekelötte adatni szokott szabad levelek ennekutánna nem adattatnak minden külföldi Kereskedőknek különkülön, hanem tsak a' Követeknek és Conzuloknak. — Néhány külföldi ministerek ellenzván ezen újitást az ellen protektáló levelat adtak bé a' Reis-Effendinek, melyre ez akként felelt, hogy a' bé tsúszott fok vissza élések birták a' Fényes Portát ezen rendtételekre, mellytől el nem is fog többé állani. — Az illyetén rendelkezések azt mutattyák, hogy a' Török Császári ministeriumban is sok okos és melleze látó személyek találtnak.

* * *

Tudományokat tárgyaazó Tudósítás.

Az Argóhajósok, Poéma, az ar, Jázon vitéznek, és útitársainak az arány Gyapjuért tett hajókázásokról, és viselt dolgaikról négy könyvekben készült versezet, mellyet egyenellen a' Görög Rhodusbéli Apollonius szerént Magyar-

ra fordított Nemes *Zechenter Antal* Ur, a' Csász. Kir. Pápai hadi Tanátsnál Concipissaságot viselő igen érdemes Magyar Hazánkfia, kinek nemzeti nyelvéhez vonzó szeretete mind ezen szép versezetekből, mind egyéb Magyar Literaturát illető tudós munkáiból nyilván ki tetszik. — *Homéruson* kívül Apolloniust tartotta *Virgilius* maga előtt, midőn az *Aeneist* írta, mint ezt sok száz versei mutatják, mellyek *Apolloniusból* vannak által véve. Az illy parallél verseket a' Fordító Ur maga fordításának utánna rakta.

Minémü értelemmel legyen kellemetes nemzeti nyelvünk eránt ezen mi igen érdemes hazánkfia, azon Frantzia levelében, mellyet Nagy méltóságú Gróf *Széchenyi Ferentz* Ur Eö Excellentiájának Nemes Magyar Hazánk nagy Oszlopának, és a' Magy. Nyelv 's Litteratura hathatos Pártfogójának azon alkalmatossággal küldött vala, midőn Eö Excellentiája a' Pesti Magyar Bibliotéka Supplementumát nékie meg küldötte volna, nyilván valóvá tette:

„*Kegyelmes Uram!* Azon nagy kegyessége, és különös gratiája, mellyet Excellentiád a' Magy. Bibliotéka Supplementumának nékem két nyomtatványban Orvos Doctor *Meyer* úr által lett megküldésében erántam mutatni méltóztatott, szivemig hatott. Én azokat egész háladatossággal vettem, kérvén Excellentiádat alázatosan, hogy az én leg alázatosabb háladatosságomat kegyelmessen vegni, és arról bizonyos lenni méltóztatson, hogy én ezen betses könyveket, mint erántam mutatott kegyelmességének örökös zálogait úgy fogom nézni. Ezen munkának elsőbb három kötetjeit, mellyeket

Gróf Sternberg Eö Nagyságának adni méltoztatot, már nékem is vólt szerentsém olvasni, és azokat a' darabokat, mellyek leg fontosabbak láttattak előttem lenni, ki is jegyzettem. Excellentiádnak az a' fáradhatatlan szorgalmatossága, mellyel ezen hozzá hasonlithatatlan kintset gyűjtögette, és a' Háza számára olly nagy hasznú Institutumot állított fel, maga felséges gondolkozásához egészen hasonló, az egész világ tsudálhattya, kivá'tképen a' Magyar Litteraturának pallerozásában foglalatostkodók, melly néhány elztendőktől fogva tsudálkozásra méltó lépéseket tett, és azoknak az alacsony lelkű 's irigy embereknek gonosz feltételeket, a' kik azt egészen le nyomni igyekeztek, semmivé tette. És ugyan mit nem reménylhetünk jövendőben annak (t. i. a' Magy. Litteraturának) eiömeneteléről, olly hatalmas Protector avagy védelmező vévén azt paisa alá, a' ki minden lehetséges eszközöket arra fordít, hogy annak régi fényességét vissza szerezhesse.

„Az a' kegyelmes jó tettés, mellyel néhány tragoediáknak, az az, szomorú játékoknak általam lett által fordításokat Excellentiád venni méltoztatott, újabb buzgóságot öntött belém ezen gyönyörüséges nyelvnek művelésére, és azon kevés szempillantatoknak arra való szentelésekre, mellyek fontosabb foglalatosságaimtól maradnak. Ezen indító okból bátorkodtam, a' ma nagy hirű nevű *Rhodiusi Appollonius* Argonautikájának negy könyveit, és mintegy 6000 verseket Magyar verszetekre által fordítani, és avval hizelkedem magamnak, hogy én ennek a' Poémának avagy verszetnek belső erejét és szépségét minden képzelt-

hető pontossággal jól ki fejeztem, melly *Virgilius Éneisét* és *Homérus Odysseáját* ki véven, minden birtokunkban lévő versezetek közt leg tökéletesebnek tartatik. Ennek néhány darabjait néhai Gróf Teleky Ur előtt, a' ki Német Orzági útjának el végzése után, itt Prágán által ment, el olvasván, egéizlen meg vólt elégedve, egyszermind az eránt való kívánságomat is ki jelentettem, hogy azokat világ eleibe ki adni is akarnám, de hogy azoknak ki nyomtatását távol létemben, és tulajdom magam reá való vigyázatom nélkül Magyar nyomtatóra bizni tellyefféggel nem bátorkodok, a' tapasztalás bizonyítván, melly kevés figyelmes-séggel szoktak ők az illy munkák eránt lenni, szükségesnek itiltem kedvezőbb alkalmatosságra várni. Ahozképest tartozó köteleffégemnek tartom az eránt való kívánságomat Excellentiádnak mint az illy munkák leg igasságosabb betsüllőjének ki jelenteni. — Mind ezek után Excellentiád további kegyelmességgébe ajánlom magamat, és minden há-tár nélkül való tiztelettel maradok s. a. t.

K ó t y a v e t y e T u d ó s i t á s .

Ezen folyó elztendő Majus hólnapnak 21-ik napján, Bars Vármegyében, nevezetessen Léva városában fekvő, és a' Religionarius Fundushoz tartozandó Sz. Ferencz szerzete hajdan Klastroma, Templom épülettel együtt, ugyan azon helyen kótya vetyére botsáttatik, és a' leg többet igirőnek el adatik. — Azok tehát, a' kik azon Klastrom 's Templom épületet meg venni szándékoznak, a' betsü árrának előre való által látása végett a' Sellyei Kir. Præfecturatus Cancellariájában vóltaképpen tudakozódhatnak,

D. D. S.